

2014-10-27

Förslag till yttrande
KFKS 2014/866-700

Justitiedepartementet

Betänkandet SOU 2014:49 "Våld i nära relationer - en folkhälsofråga"

Nacka kommun har blivit inbjuden att lämna synpunkter på betänkandet "Våld i nära relationer - en folkhälsofråga" (SOU 2014:49).

Sammanfattning

Nacka kommun är mycket positiv till att betänkandet tagits fram och instämmer i huvudsak i de förslag som SOU 2014:49 "Våld i nära relationer – en folkhälsofråga" innehåller.

Nacka kommun är mycket positiv till att den nationella samordningen stärks genom att ett nationellt folkhälsomål formuleras kring frihet från våld. Ett ökat fokus på våldsutövaren anser Nacka kommun är rätt väg att gå för att långsiktigt förebygga våld i nära relationer samt att det ska vara en del av alkohol, narkotika, dopnings- och tobaks (ANDT)-arbetet.

Nacka kommun har följande synpunkter:

- Förslaget om att inrätta en barnlots behöver utredas närmare.
- Rättsläget behöver klargöras för barn som är medföljande i skyddat boende.
- En ekonomisk konsekvensanalys saknas kring förslaget att det ska åligga kommunen att erbjuda våldsutövare stöd i syfte att upphöra med sitt våldsutövande.
- Det är viktigt att säkerställa att handläggningstiden hos Inspektionen för vård och omsorg (IVO) att bevilja boende tillstånd inte begränsar utbudet.
- Kommunen ställer sig frågande till förslaget om att alltid inleda en utredning då det inte alltid får anses vara till barnets bästa.
- Utredningen lyfter fram vikten av att nå våldutsatta i ett mycket tidigare skede. Nacka kommun instämmer men delar inte utredningens förslag till hur kommuner ska uppnå detta.
- Utredningen föreslår också att möjligheten för socialtjänsten att följa upp en barnavårdsutredning utökas. Nacka kommun vill lyfta att utredningen även bör uppmärksamma de barn som efter avslutad utredning får en insats men där insatsen avbryts i förtid.

- Nacka kommun ställer sig frågande till att erbjuda statligt anställda våldsutövare behandling inom ramen för företagshälsovården. En sådan insats bör vara kvalitetssäkrad ur brottsoffrens perspektiv och kan inte ges isolerad.

Ärendet

Nacka kommun anser att det är mycket positivt att betänkandet har tagits fram och att innehållet i förslagen i stort är bra. Nacka kommun anser också att det är mycket positivt att den nationella samordningen stärks genom att ett nationellt folkhälsomål formuleras kring frihet från våld. Likaså är det mycket positivt att arbetet med våld i nära relationer ska vara en del av alkohol-, narkotika, dopnings- och tobaks (ANDT)-arbetet. Ett ökat fokus på våldsutövaren anser Nacka kommun är rätt väg att gå för att långsiktigt förebygga våld i nära relationer.

Nacka kommun anser dock;

Underlätta för våldsutsatta

3.1.3 Utveckla stödet till våldsutsatta, barnen samt till våldsutövare

Utredningen föreslår flera insatser för att stärka barnens perspektiv vilket Nacka kommun ser positivt på. Utredningen föreslår, i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer (SOSFS 2014:4), att alla barn som bevittnat våld och eller själva blivit utsatta för våld ska utredas. Vidare föreslår utredningen att kommuner ska tillsätta en barnlots i ärenden där barn blivit utsatta för våld. Utredningen konstaterar att ett barn som upplevt våld kan komma att ha kontakt med en mängd olika instanser. Nacka kommun ifrågasätter om det är lämpligt att införa ytterligare en funktion. Kommunen bedömer att det snarare handlar om att minimera antalet personer ett barn ska träffa. Förslaget om att inrätta en barnlots behöver därför utredas närmare. Nacka kommun ser positivt på, att i komplexa ärenden, samordna utredningar och stöd till barn vilket kan ske inom ramen för de operativa arbetsgrupperna som utredningen föreslår.

4.5.2 Fördjupad analys behövs

Vidare ser Nacka kommun det som nödvändigt att klargöra rättsläget för barn som medföljande i skyddat boende. Något som den nationella samordnaren lyfter i utredningen men inte ger svar på.

6 Förslaget till lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453)

5 kap.

12 §

Nacka kommun ser även positivt på att utredningen vill införa att det ska åligga kommunen att erbjuda våldsutövare stöd i syfte att upphöra med sitt våldsutövande. Nacka kommun

ställer sig dock frågande till att ingen ekonomisk konsekvensanalys har gjorts av dessa förslag då de förväntas öka kostnaderna väsentligt för kommunen.

7 kap.

1 §

Nacka kommun anser att förslaget att förändra lagstiftningen med ett nytt stycke i 5 kap. 11 § socialtjänstlagen (SoL) om ansvaret att tillhandahålla insatsen skyddat boende och att för att driva verksamheten ska krävas tillstånd i enlighet med 7 kap 1 SoL är positivt. Det stärker kommunens ansvar för målgruppen ytterligare samt medför att kvaliteten på insatsen skyddat boende och rättssäkerheten ökar. Det är viktigt att säkerställa att handläggningstiden hos Inspektionen för vård och omsorg (IVO) att bevilja boende tillstånd inte begränsar utbudet.

11 kap.

1 b §

Enligt nuvarande reglering finns det utrymme för socialsekreteraren att, inom ramen för förhandsbedömning, göra en individuell bedömning om att starta en utredning. Nacka kommun anser att det är bra att barns behov av skydd vid våld i nära relationer stärks ytterligare och att socialtjänsten som huvudregel ska inleda en utredning. I nuvarande lagförslag ges emellertid ingen utrymme för socialsekreteraren att göra en individuell bedömning i de fall då det kan vara kontraproduktivt med en utredning. Det bör finnas möjlighet för socialnämnden att besluta att en utredning inte ska inledas med hänsyn till särskilda skäl. Lagstiftaren anser i stället att en utredning kan avslutas snabbt om det visar sig att oron var obefogad eller felaktig. Frågan är dock om det alla gånger är till barnets bästa att det inleds en utredning.

Utredningen lyfter dessutom fram vikten av att nå våldsutsatta i ett mycket tidigare skede. Nacka kommun instämmer i det men delar inte utredningens förslag till hur kommunen ska nå denna målgrupp. Utredningens förslag om förändringar i socialtjänstlagen, om att alltid inleda utredning i ärenden kring våld, tror Nacka kommun snarare försvårar än ökar möjligheten att nå personer tidigt. Många undviker redan idag kontakt med socialtjänsten då individen är rädd för konsekvenserna av att en utredning inleds. För att socialtjänsten ska nå våldsutsatta i tidigare skede föreslår Nacka kommun att ge möjlighet till en alternativ väg mellan inledd utredning och serviceinsats. Med frivillighet, större utbud och närhet till insatser vågar fler söka socialtjänstens hjälp.

Nacka kommun vill kunna erbjuda kvalitetssäkrade insatser utan biståndsbeslut som på nationell nivå bedömts som verksamma i enlighet med nationella riktlinjer. När det gäller barn föreslår kommunen att ta fram styrande etiska vägledning som en hjälp i arbetet för att säkerställa att barnens bästa säkras.

4 a § och 4 c §

Utredningen föreslår att möjligheten för socialtjänsten att följa upp en barnavårdsutredning som avslutats utan insats utökas från två månader till sex månader. Nacka kommun vill lyfta att utredningen även bör uppmärksamma de barn som efter avslutad utredning får en insats men där insatsen avbryts i förtid.

6.6 Erbjud anställda behandling

Nacka kommun ställer sig frågande till att erbjuda statligt anställda våldsutövare behandling inom ramen för företagshälsovården. I utredningen står inget om hur barnperspektivet ska beaktas eller hur säkerheten för den partner som är utsatt för våld ska hanteras. En sådan insats bör kvalitetssäkras ur brottsoffrens perspektiv och kan inte ges isolerad.

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör

Mats Gerdau
Ordförande
Kommunstyrelsen